

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European – Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020
Axa Prioritară 6: Educație și competențe / Operațiune compozită OS 6.5, 6.6. Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli inclusive
Titlu proiect: Profesionalizarea carierei didactice – PROF
Cod proiect: POCU/904/6/25/146587
Beneficiar: Ministerul Educației
Partener 2: Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Psihologie și științele educației, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic
Perioada de implementare: 1 aprilie 2021 – 31 decembrie 2023*

Liv_A4.3_ecosistemul educației incluzive

Ecosistemul educației incluzive

Material pentru partea introductivă A.4.3. Studiu tematic educație incluzivă. Aplicarea / adaptarea curriculumului revizuit la contextul blended learning prin asigurarea respectării principiului incluziunii în educație (cu focalizare pe copiii și tinerii din minoritatea roma, copii din medii dezavantajate socio- economic, din mediul rural, elevi cu dizabilități sau școlarizați la domiciliu și/sau în spital)

Modul în care elementele ecosistemului interacționează pot contribui la succesul educației. Modelul Ecosistemului educației incluzive timpurii, promovat de Agenția Europeană pentru Cerințe Speciale și Educație Incluzivă, propus după un studiu efectuat pe sistemele din 32 de țări europene include 5 elemente concentrice: (1) rezultatele educației incluzive pentru copil / elev, (2) procese de interacțiune incluzivă, (3) factorii structurali din cadrul comunității în relație directă cu școala, (4) factorii structurali suplimentari, (5) factorii structurali la nivel regional și național. Acest model permite o înțelegere completă a elementelor de bază pentru calitatea educației incluzive.

1. Rezultatele educației incluzive pentru copil / elev

a) **Apartenența** - o relație sigură sau o conexiune cu un grup de oameni, starea de bine a copilului / elevului, dezvoltarea sentimentului pozitiv despre cine sunt și sentimentul că sunt apreciați și respectați (în mini-comunitatea clasei de elevi, în comunitatea școlii, în familie, societate), sentimentul de apartenență, care dă forță emoțională, încredere și capacitatea de a face față provocărilor și dificultăților.

b) **Implicarea** - implicare înțeleasă ca „experiență de participare în timpul participării” (Imms et al., 2016), nu doar participă ca prezență.

Profesorul Douglas DeWitt: angajamentul autentic înseamnă că elevii fac mai mult decât să răspundă, “înseamnă că au dialog cu noi și pun întrebări în același timp în care se angajează să ne dea un răspuns, acest lucru înseamnă că elevii vorbesc la fel de mult ca noi (profesorii)”.

Conform studiului Gallup „School Engagement is More Than Just Talk”, elevii implicați sunt cei încântați de ceea ce se întâmplă la școala lor și de ceea ce învață, contribuie la mediul de învățare, se simt în siguranță la școală, au relații pozitive cu profesorii, colegii. Un alt studiu Gallup a constatat că „implicarea elevilor afectează în mod semnificativ pozitiv creșterea/dezvoltarea lor”.

Educatorul și autorul Ben Johnson descrie elevii implicați ca fiind activi, acordă atenție, ascultă, pun întrebări, răspund la întrebări, participă, reacționează.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Implicarea elevilor se referă la:

- gradul de atenție, interes, curiozitate, pasiune pe care elevii îl manifestă atunci când învață sau li se predă, acesta extinzându-se la nivelul motivației de a învăța și progrese,
- modalități prin care organizațiile școlare și profesorii implică elevii în viața școlii și în procesele decizionale,
- relația dintre elev și elementele mediului de învățare: curriculum și instruirea, comunitatea școlară (adulți, colegi, parteneri)

Implicarea elevilor presupune:

- angajament comportamental: participare la activități curriculare, academice, sociale
- angajament emoțional: natura reacțiilor față de școală, profesori, colegi
- angajament cognitiv: investiția elevului în învățare

c) Învățarea - progresul personal al copilului / elevului în toate domeniile de dezvoltare.

Esența este ca furnizarea învățării să combine în general diferitele fațete ale domeniilor învățării. Este important ca profesorii să adopte o strategie de predare care combină diverse domenii de învățare pentru a avea un impact pozitiv asupra dezvoltării cognitive (gândire), afective (emoții și sentimente), psihomotorii ale elevilor (fizic sau kinestezic).

Pedagogia incluzivă este o abordare de predare centrată pe elev care ia în considerare mediul, experiențele și variabilitățile de învățare ale tuturor elevilor în planificarea și implementarea activităților de implicare a elevilor, acces echitabil, respect reciproc și o experiență de învățare solidă pentru toți elevii. Experiențele și nevoile de învățare, interesele elevilor sunt luate în considerare, iar contribuțiile fiecărui elev sunt apreciate.

Rendón (2014) afirmă că pedagogia incluzivă este un mod intenționat de spirit și un set de abilități care începe înainte ca fiecare dintre noi să pășească într-o sală de clasă sau să se conecteze la sistemul de management al învățării și care se bazează pe angajamentul profesorului de a susține oportunități echitabile pentru toți elevii. E vorba de desprinderea de vechea viziune care includea „privilegierea intelectualismului în detrimentul cunoașterii interioare, deconectarea de cursanți, privilegierea concurenței în detrimentul colaborării, lăsând puțin loc pentru erori și imperfecțiuni”, descurajarea auto-reflexivității.

Aspecte cheie:

- comunicarea și relația cu elevii;
- curriculum, programa școlară;
- practicile pedagogice;
- starea de bine a elevului
- principiile și valorile comunității școlare și ale mini-comunității clasei;

2. Procese de interacțiune incluzivă

Atât calitatea vieții, cât și învățarea sunt probabil îmbunătățite dacă este asigurată participarea optimă și pozitivă a fiecărui copil (Imms & Granlund, 2014).

Procese în care se angajează copilul / elevul direct, participarea fiecărui copil la experiențele sociale și de învățare:

- procesul de interacțiunea socială cu semenii

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- procesul implicare în activități și rutine zilnice
- procesul de abordare centrată pe copil / elev
- procesul de interacțiune educațională, evaluare personalizată
- procesele de acomodare, de adaptare, de sprijin pentru implicarea activă a copilului / elevului în orice moment

3. Factorii structurali din cadrul comunității în relație directă cu școala. Factori structurali de susținere a mediului incluziv, care permit derularea proceselor de interacțiune incluzivă:

- atitudine călduroasă / blândă față de copil (se simte bine primit, acceptat)
- implicarea familiei
- curriculum conceput să răspundă nevoilor copilului / elevului
- un mediu incluziv
- leadership incluziv (angajată în respectul și implicarea tuturor)
- colaborare și responsabilitate partajată între toate părțile interesate

4. Factorii structurali suplimentari

- interacțiunea școală – părinți
- formarea continuă a resursei umane
- angajamentul comunității față de educația de calitate a tuturor copiilor
- cooperarea intra- și extra-organizație
- organizarea și gestionarea tranziției familie – școală, între cicluri, la locul de muncă

5. Factorii structurali la nivel regional și național

- asigurarea accesului
- curriculum național, standarde curriculare
- formarea inițială a profesorilor
- guvernare și finanțare
- monitorizare și evaluare

Bibliografie

Inclusive Early Childhood Education, 2016, An analysis of 32 European countries, European Agency for Special Needs and Inclusive Education

DeWitt Douglas, DeWitt L., 2012, *A case of high school hazing: Applying restorative justice to promote organizational learning*, NASSP Bulletin vol, 96 (3)

<https://www.gallup.com/education/244022/school-engagement-talk.aspx>

<https://www.edutopia.org/blog/student-engagement-definition-ben-johnson>

Sousa D.A., 2016, *How the Brain Works*, Crowin Press

Rendón L. I., 2014, *Sentipensante pedagogy: Educating for wholeness, social justice and liberation*, Stylus Publishing

Elaborat de: Expert în implementare curriculară cu abilități TIC

Păunescu Megdonia